

OPLÆG TIL VIDENDELINGSEMINAR 9/6-2012

Af Steen A. Jacobsen
Ansæt på Hedensted Musikskole

En lille kort fortælling om mine erfaringer med brugen af computere og mobile enheder i min undervisning som Musikskolelærer.

Mit første kursus var på en masterclass for klassiske guitarister på Danmarks Lærerhøjskole i Emdrup/Kbh. Her var der, udover undervisning i guitar, også indlagt muligheden for at arbejde på noget af det første nodesoftware til computere. Roland Scandinavia havde sat maskinel og programmelt til rådighed og det var ikke nemt at tilgå grundet maskinernes manglende kraftressourcer. Blod på tanden fik jeg dog, og i 1990 købte jeg en Atari computer med node/sequencerprogrammet Notater (i dag Logic). Her fik jeg mine første erfaringer med at lave noder og udskrive via en hundedyr inkjetprinter der lige var kommet på markedet den gang. Jeg tog et kursus som New Music i Århus havde sat i stand og ad den vej begyndte jeg at komme videre med min interesse for computere og lyd. Jeg har altid synes det var interessant at man kunne lave lydspor til eleverne så de fik en bedre oplevelse af det at øve med andre instrumenter end kun sit eget. Ikke alle kunne/kan jo gå til sammenspil, og oplevelsen af at skulle holde tempo og høre andre stemmer mens man spillede gav mange af eleverne et boost således at de faktisk øvede mere. Derudover var muligheden for at indspille flere stemmer en kærkommen mulighed for at give sammenspilelever (jeg havde både rock/pop sammenspil men også to store akustiske guitarorkestre sammen med en kollega) muligheden for, at øve deres stemmer mens de hørte de andre og dermed fik større mulighed for at øve mere sammenhængende. Langsomt fik jeg mere erfaring og større ønske om at videreudvikle min viden. Jeg indspillede flere ting for orkestre i Musikskolen i Ballerup hvor jeg arbejdede i næsten 25 år, og erfaringen herfra gjorde mig vildt nysgerrig. Mulighederne blev større jo bedre computere og programmer blev. Da jeg i 1996 flyttede fra Ballerup til Århus fik jeg oplyst om et sted i Mejlgade der hed "Winart". Det var en daghøjskole der udbød en masse kurser. Bl.a. var der tilknyttet to studier og arbejdsstationer til at arbejde med MIDI/Audio og jeg tog orlov fra 1997/1998 for at tage disse fuldtidskurser. Her fik jeg virkelig lært en masse og mine erfaringer herfra gjorde, at jeg kunne tilbyde Ballerup Musikskole at opbygge digitalt/analogt studie. Det fik jeg grønt lys til og fra årene 2000/2003 stod jeg som hovedansvarlig for det nyoprettede fag Computermusik. Jeg fik bevilliget indkøb af 4 computere med lydkort, keyboard og programmer til at arbejde med lyd på. Derudover havde vi en stor mikserpult med monitors og jeg lavede undervisningsforløb og materiale fra bunden af. Der var jo intet materiale og faget var så nyt. Efterfølgende tog jeg en etårig uddannelse på DIEM i elektro akustisk komposition. Flere kurser fulgte i bl.a. Sibelius, sampling m.m. og et 1/2 årigt fuldtidskursus i lyd og studieteknik hos Danmedia i Åbogade i Århus.

Jeg har bygget et lille hjemmestudie hvor jeg arbejder med indspilning, lyddesign og naturligvis videreudvikling af elevmateriale. Mine mange års erfaring med brugen af computere har givet mig en indsigt og ikke mindst mange ideer til, hvad brugen af den nye teknologi kan bruges til. På Hedensted Musikskole hvor jeg arbejder nu, har jeg fået lov til at indkøbe 3 iMacs med programmer og lydkort samt andet hardware, som jeg bruger flittigt i undervisningen og som resten af Musikskolen gerne skulle få glæde af på sigt. De tanker jeg har fostret gennem brugen af teknologien, vil jeg kort opridse til evt. diskussion.

- 1) Hvor er vi nu i Musikskoleregi i forhold til at implementere den nye teknologi?
- 2) Hvad kan vi bruge den nye teknologi til?
- 3) Hvordan kan vi udnytte den nye teknologi i Musikskoleregi?
- 4) Hvad gør vi for at koordinere de mange ideer og tiltag der findes på landets Musikskoler?
- 5) Fordele og ulemper
- 6) Fremtiden

Ad 1.

Jeg har set at der bliver tilbudt forskellige former for undervisning på forskellige Musikskoler på computere. Det er op til de enkelte lærere der har viden og ekspertise, at sætte rammerne for indholdet for fagene og alt efter økonomi, at indkøbe det grej der bruges til undervisningen. Jeg har ingen viden om hvordan det går på de enkelte Musikskoler. Hvad indhold der er. Hvilke mål der sættes for undervisningen. Om der er en rød tråd i undervisningen eller hvilke undervisningsmetoder/materialer der anvendes. Da der ikke er deciderede læseplaner man kan læne sig op ad, er overblikket umuligt at få og sammenkøre og derfor er der her et behov for koordineret struktur hvis der skal være mulighed for at sammensætte evt. undervisningsforløb med tilhørende materialer.

Ad 2.

Jeg møder mange elever der har en naturlig nysgerrighed til den nye teknologi og de muligheder der ligger i at bruge samme i forhold til deres musiceren. De bruger jo teknologien på mange fronter til hverdag og vil med fordel kunne anvende teknologien til at få større indsigt i egen musiceren. De mange programmer der findes til bl.a keyboardspillere og guitarister viser enorm innovation. Nodeprogrammer findes i flere afskygninger. Hørelæreprogrammer ligeså. Indspilningsprogrammer - såkaldte DAW's (Digital Audio Workstation) er der efterhånden rigtig mange af og de har forskellige arbejdsmetoder men vil det samme. Indspille (virker som flersporsbåndoptagere) og give mulighed for at manipulere lyd der for 10 år siden var helt uhørt. I en del år har der været lidt forskelle i udbuddet til de to særvægtede inden for styresystemer - Windows fra Microsoft og OS X fra Apple. Dette grænseland er ved at udviskes og efter indtoget af de mange håndholdte smartphones og Tablets er der ved at vise sig helt nye muligheder for at bruge den nye teknologi som musiker. Det er en rivende udvikling og løfter en flig af hvad fremtiden vil komme til at byde. Først og fremmest kan teknologien bruges til at lære om musikkens byggestene på et andet plan end bare det gamle teoretiske system. Derved har langt flere muligheden for at komponere og lytte på det de har kreeret i en og samme process. Man skal ikke længere indover mange musikere for at høre det man laver.

Ad 3.

Udover at lærerne kan opbygge fælles materialer - i Hedensted har alle lærere mulighed for at få en kopi af nodeprogrammet Sibelius og via Dropbox har vi så alle Sibelius filer til rådighed samt vigtige dokumenter der vedrører Musikskolen iøvrigt - så giver det også de mange sammenspilsgrupper mulighed for at indspille det de arbejder på. Ved også at tilbyde interesserede elever undervisning på computere kan man ramme flere end kun dem der vil spille på de traditionelle instrumenter. Computeren er i mine øjne et instrument på højde med de traditionelle, bør ses sådan og via forskellige programmer har man muligheden for at blive sin egen instrumentmager samt naturligvis komponere og lave lyddesign. Der er mange nye genrer der udelukkende bruger computere til at komponere

på. På Konservatoriet i Århus har man set dette og bl.a. oprettet en uddannelse med Laptop/live electronics som hovedfag på den rytmiske linie. Vi bør i Musikskoleregi forsøge at række en hånd ud til de elever der vil arbejde med disse muligheder. Derfor bør en målrettet indsats gøres for at lave en læseplan med indholdsbeskrivelse (uden rigide paragraffer men med mulighed for den enkelte lærer til at komme med egne input/opsætninger for hvad indholdet kan være m.m.), formål og ikke mindst fælles undervisningsmaterialer iværksættes. Der er uden tvivl en del yngre (også nogle af de lidt ældre naturligvis) musikere/lærere med stor viden, lyst samt talent for at viderefordre dette univers.

Ad 4.

Fælles database. En repræsentant på hver Musikskole der står som hovedansvarlig. Åbenhed i forhold til videndeling. Læseplan og fælles undervisningsmaterialer der understøtter samme. Årligt seminar hvor der deles erfaringer og gives workshops. Efteruddannelses muligheder. Hjemmeside der giver mulighed for at se hvad der rører sig med links til diverse Youtube videoer og måske endda en decideret Youtube kanal hvor alle interesserede - elever, lærere m.fl. - kan få indblik i hvad der rører sig. Soundcloud konto med lydclip.

Ad 5.

Mange af fordelene er skitseret ovenfor. Nogle flere kommer under fremtid herunder. Ulemper er der også. Bl.a. den holdning at det ikke kræver samme fordybelse at arbejde med computere. At de etablerede instrumentgrupper vrænger på næsen og dermed skaber et forhold der ligner det der i mange år hindrede den klassiske og den rytmiske verden i at integrere. Hvis ikke der koordineres, sammenkøres og samarbejdes i Musikskoleregi, kan det ende i usammenhængende struktur og dermed give et ry for Musikskolerne der kunne ende med ikke at blive taget alvorligt på dette felt. Det ville i sandhed være en skam. Vi skal være med her mener jeg. Økonomi.

Ad 6.

I skrivende stund er der lige kommet et nyt tiltag fra et firma der hedder Ohmforce. De har lavet et program der hedder Ohmstudio - <http://www.ohmstudio.com/>. Det er opbygget på en sådan måde at man kan arbejde som i en traditionel DAW, indbyde kollegaer/venner til at arbejde med og hvis man vil kan man indbyde hele verden til at arbejde med på ens projekt/ide. Dette gøres via internettet så ingen landegrænser her. Der kommer hele tiden nye programmer frem der har en helt anden indfaldsvinkel end de bestående. Mange yngre mennesker uden traditionel musisk uddannelse, men med gode ører og stort musik talent, udvikler ting på de nye platforme som er fantastisk visionære og peger i helt nye retninger. Traditionelt har meget af arbejdet med den nye teknologi foregået på stationære computere. De senere år har de bærbare fået en styrke der kunne trække selv meget tunge projekter. Disse maskiner samt indkøb af programmel har været næsten uopnåelige for de enkelte Musikskoler med et i forvejen lille budget til indkøb. Med de nye tablets - p.t. er det kun Apples iPad, iPod touch og iPhone der kan følge ordentligt med men det ændrer sig hurtigt - får vi helt nye muligheder i Musikskolerne for at tilbyde undervisning. Nu kan man forestille sig at tilbyde f.eks. 3 måneders kurser i alt fra komposition, studieteknik, lydmanipulation m.m. uden at skulle lave de store investeringer. Eleverne kommer selv med det meste af grejet og hvis man er en geografisk stor kommune som Hedensted, kan disse kurser opslås forskellige steder i kommunen så man ikke er fastlåst et sted i kommunen. Dette giver mindre udgifter til indkøb.

Youtube er en guldgrube og er et stort leksikon hvor man kan finde stort set alt der er lavet. En fantastisk ide er bl.a. en komponist der havde komponeret et værk som mange hundrede mennesker indspillede stemmer til og uploadede til Youtube. Dette blev så koordineret og resultatet er overvældende - http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=6WhWDCw3Mng#! .

Apple har lavet et program til deres platform der hedder iBooks Author - <http://www.apple.com/ibooks-author/> . I dette kan man lave eget undervisningsmateriale der er så overbevisende og fyldt med alle de muligheder der ligger i den nye teknologi. En pendant til dette er lige dukket op i Danmark der forsøger at gøre materiale lettere tilgængelig uden at være platform afhængigt, samt ikke mindst at dele og samarbejde i. Det hedder meebook - <http://www.meebook.com/> og ser lovende ud. Et lille kig ind i fremtidens måde at lave musik på kan ses her - <http://vimeo.com/40549597> . En anden her - <http://vimeo.com/32096487> .